

هم کلاسی
Hamkelasi.ir

شماره سندلی		دبیرستان دخترانه آبسال - امتحانات نیمسال اول سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵		مهر امتحانات داخلی	
		آموزش و پرورش منطقه ۴			
نام و نام خانوادگی :		نام آزمون : ادبیات فارسی		پایه و رشته : دهم / تجربی - ریاضی	
نام پدر :		زمان آزمون : ۸۰ دقیقه		نام دبیر : فراهانی	
نام کلاس :		تاریخ آزمون : ۸ / ۳ / ۹۶		ساعت آزمون : ۹ صبح	
دانش آموزان گرامی سوالات در ۴ صفحه و ۲ برگ و تعداد ۳۵ سوال تنظیم گردیده است و سوالات پاسخ نامه ندارد					
بارم					
الف (قلمرو فکری ۸ نمره					
* معنای ابیات و عبارات داده شده را به نثر روان بنویسید.					
۰/۷۵	۱- کنون رود خلق است دریای جوشان	همه خوشه ی خشم شد خرمن من			
۰/۷۵	۲- مرا مادرم نام مرگ تو کرد	زمانه مرا پتک ترگ تو کرد			
۰/۷۵	۳- سپهبد، عنان، ازدها را سپرد	به خشم از جهان، روشنایی ببرد			
۰/۷۵	۴- دری که به باغ بینش ما گشوده ای / هزار بار خیبری تر است / مرحبا به بازوان اندیشه ات!				
۰/۵	۵- ای مسافر دیرین بر روی خار و درد!				
۰/۵	۶- نکته گفتی با همه سوداگران				
۰/۵	۷- آهنگ کید و عداوت کردند.				
۰/۲۵	۸- توی جماعت بُر خورده بودم.				
۰/۲۵	۹- ابلهی با وی دچار شد.				
.....					
۰/۵	۱۰- از بین ابیات داده شده کدامیک با این عبارات، قرابت معنایی دارد؟ (یک بیت اضافی است). الف) هرگز هیچ زیبایی لطیفی را ندیده ام مگر آن که تمامی مهرم را نثارش کنم. ب) ناتانائیل! به کسی مانند خواهی بود که برای هدایت خویش در پی نوری می رود که خود به دست دارد. ۱- سالها دل طلب جام جم از ما می کرد ۲- غیبت نکرده ای که شوم طالب حضور ۳- به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست				
۰/۷۵	۱۱- برای واژگان داده شده در ابیات زیر معادل مناسب بیابید. "مردم" "شَر" "اسب" الف) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع ب) بخندید رستم به آواز گفت ج) حالی آن لعل آبدار گشاد این گرگی شبان شما نیز بگذرد بنشین به پیش گرانمایه جفت پیش آن ریگ آبدار نهاد				
۰/۵	۱۲- در بیت : « قطره باران که در افتد به خاک زو بدمد بس گهر تابناک » منظور از قسمت مشخص شده چیست؟				
۰/۵	۱۳- عبارات زیر درباره چه کسانی است؟ تیمور خواست که در توس، قبر شاعر را بگشایند: « مزار شاعر غرق در گل بود». (.....) و سپس سنگ بزرگی که بر گور فاتح چین بود را برداشتند ناگهان بر خود لرزید: « گور ستمگر غرق در خون بود». (.....)				

۰/۲۵	۱۴- کدامیک مفهوم کنایی « بُد مرغ را پیش تیرش گذر » است؟ الف) هیچ پرنده ای نمی توانست از پیش او بگریزد ب) هرگز تیرش خطا نمی رفت
۰/۵	۱۵- در سروده « ای سرزمینی کز خاکت / خوشه های گندم می روید / و پیامبران برمی خیزند » آخرین مصراع کدام ویژگی سرزمین لبنان را بیان می کند؟
.....	
ب) قلمرو زبانی ۷ نمره	
۰/۵	۱۶- برای هر یک از موارد داده شده، واژه ای مترادف از درس بنویسید. الف) کافتاب نعمتم شد زیر ابر ب) برآمدگی پشت پای اسب مانده بود با سُم ها
۰/۲۵	۱۷- در بیت زیر یک غلط املایی یافته، آن را اصلاح نمایید. چندان که ما در حمام شدیم گرمابه بان و هر که آنجا بودند همه بر پای خاسته و خدمتگذاری کردند.
۰/۵	۱۸- معنی لغات مشخص شده را بنویسید. الف) چندین <u>خلنگ</u> به دست باد رانده می شدند ب) کم کسی ز <u>ابدال</u> حق آگاه شد
۰/۵	۱۹- املای صحیح را انتخاب کنید. الف) بعثی ها با (وقاحت / وقاقت) تمام اُسرا را شکنجه می دادند. ب) گفتم دل رحیمت کی (عزم / عظم) صلح دارد؟
۰/۷۵	۲۰- صحیح و غلط بودن معنی واژه های داده شده را مشخص کنید. طرفه : عجیب (.....) رقعہ: نشانه و هدف (.....) توسن : اسب سرکش (.....)
۰/۵	۲۱- در کدام بیت جهش ضمیر دیده می شود؟ نقش دستوری آن را مشخص کنید. الف) خروشید کای مرد رزم آزمای هموردت آمد مشو باز جای ب) بی عنایات حق و خاصان حق گر ملک باشد سیاهستش ورق
۰/۵	۲۲- کدام ویژگی دستور تاریخی در بیت زیر مشهود است؟ (ذکر یک مورد کافی است) بشد تیز رهام با خود و گبر همی گرد رزم اندر آمد به ابر
۱	۲۳- با توجه به این بیت به سوالات داده شده پاسخ مناسب دهید. « بداندیش را آتش خرمن اند خدنگی گران بر دل دشمن اند » الف) یک ترکیب وصفی و اضافی مشخص کنید. ب) یک واژه مرکب مشخص نمایید. ج) نوع " را " را بنویسید.
۰/۵	۲۴- کدام گزینه به شیوه ی بلاغی و کدام به شیوه ی عادی است؟ الف) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد ب) بدانست کاویخت گرد آفرید مر آن را جز از چاره درمان ندید

۲۵- با توجه به این عبارات به سوالات پاسخ دهید.
 « در شهرهای مرگ، جز تو کسی نمانده است / که در زندگی ما نخل و عنب و تاکستان بکارد»
 الف) نوع زمان افعال به کار رفته را بنویسید.
 ب) نقش مفعول را در این عبارت مشخص کنید.
 ج) چرا این عبارت یک جمله مرکب محسوب می شود؟
 چ) نوع حرف " واو " را بنویسید.

۱/۲۵

۲۶- در این گروه اسمی هسته را مشخص نمایید. « غم انگیزترین یادداشت های اسیران جنگی »

۰/۲۵

۲۷- صحیح و غلط بودن نقش کلمات داده شده را مشخص نمایید.
 الف) شگفتا! ناتانائیل ، تو خدا را در تملک داری و از آن بی خبری! (منادا)
 ب) در دکان بودی نگهبان دکان نکته گفتی با همه سوداگران (مسند)

۰/۵

ج) قلمرو ادبی ۵ نمره

۲۸- در کدام گزینه تشبیه به کار نرفته است؟
 الف) تو را عطری نامیدم که در غنچه ها خانه دارد.
 ب) در شوره زار شهرهایی که طاعون و غبار بر آنها چیره است.
 ج) ای دفترهای شعر که مقاومت پیشه کرده اید!

۰/۵

۲۹- قافیۀ کدام بیت آرایۀ جناس ایجاد کرده است؟ نوع جناس را مشخص کنید.
 الف) ای خدا ای فضل تو حاجت روا
 ب) نباشی بس ایمن به بازوی خویش
 الف) با تو یاد هیچکس نبود روا
 ب) خورد گاو نادان ز پهلوی خویش

۰/۵

۳۰- آرایه های مربوط به هر گزینه را بهم وصل کنید. (یک بیت اضافی است)

۰/۷۵

جان بخشی	نامه پدرم بوی عشق و مهربانی می داد
حسامیزی	بی مهر رخت، روز مرا نور نمانده است.
	چو سهراب شیر اوژن او را بدید بخندید و لب را به دندان گزید
ایهام	گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل با یاد تو افتادم از یاد برفت آنها

۰/۵

۳۱- کلمات سجع را در این عبارات تعیین کنید.

« گفته اند: نیکوترین، از بهر آن بود که یوسف صدیق، وفادار بود و یعقوب، خود او را به صبر، آموزگار بود.»

۰/۵

۳۲- در کدامیک از ابیات زیر ویژگی خارق العاده بودن حماسه دیده می شود؟ چرا؟
الف) سر نیزه را سوی سهراب کرد
ب) نماند ایچ با روی خورشید رنگ
عنان و سنان را پر از تاب کرد
به جوش آمده خاک بر کوه و سنگ

۰/۲۵

۳۳- عبارت زیر در تعریف کدام نوع ادبی است؟
« اشعار و متونی که حالات عاشقانه و امید و آرزویی را بیان می کند.»

۲

۳۴- شعر حفظی
سروده زیر را تکمیل کنید.
چو هنگامه آزمون تازه شد
کُنام پلنگان دشمن ستیز
به مردی به میدان نهادند روی
به فرهنگشان حرف تسلیم نیست

۰/۵

سوال امتیازی
۳۵- آرایه مشترک به کار رفته در « پرده نیلوفری » چیست؟
در بُن این پرده نیلوفری
کیست کند با چو منی همسری؟

« عزیزانم! موفق و پیروز باشید »

به نام خدا

کلید و پاسخنامه سوالات ادبیات فارسی

پایه دهم / دبیرستان آبسال

الف) قلمرو فکری ۸ نمره

- ۱- مردم با اتحاد خود تبدیل به دریایی پر جوش و خروشان شده اند و وجود من پر از خشم است به دشمن
- ۲- مادرم نام مرا مرگ تو قرار داد و روزگار مرا وسیله نابودی تو قرار داد
- ۳- سهراب فرمانده جنگ آنچنان به تاخت رفت که جهان از گرد و خاکی که بپا کرد تیره و تار گشت
- ۴- کاری که حضرت علی ع برای هدایت انسانها کرد هزار بار با اهمیت تر از کندن در قلعه خیبر بود آفرین به قدرت اندیشه ات
- ۵- ای لبنان تو مثل مسافر قدیمی هستی که همیشه با رنج و اندوه همراه بودی
- ۶- طوطی با همه مشتریان شوخی می کرد
- ۷- قصد مکر و دشمنی داشت
- ۸- اتفاقی در آن جمع قرار گرفتم
- ۹- نادانی با او روبرو شد
- ۱۰- الف) ۳ ب) ۱
- ۱۱- الف) رمه: مردم ب) گرانمایه: اسب ج) ریگ آبدار: شر
- ۱۲- گل‌های رنگارنگ
- ۱۳- فردوسی - چنگیز مغول
- ۱۴- ب
- ۱۵- مقدس بودن سرزمین لبنان

قلمرو زبانی ۷ نمره

- ۱۶- الف) میغ ب) کله
- ۱۷- خدمتگزاری
- ۱۸- الف) خلنگ ب) مردان حق
- ۱۹- الف) وقاحت ب) عزم
- ۲۰- ص غ ص
- ۲۱- ب) ورکش سیاه است (در نقش مضاف الیه)
- ۲۲- بشد در معنای « رفت » / ب بر سر فعل / همی آمد « شکل قدیم ماضی استمراری » (ذکر یک مورد کافیت)

۲۳- الف) آتش خرمن و دل دشمن: ترکیب اضافی (یک مورد اشاره شود) خدنگی گران: ترکیب وصفی

ب) بداندیش: مرکب (ج) را: برای (حرف اضافه)

۲۴- ب) چون ترتیب ارکان جمله رعایت نشده

۲۴- الف) نمانده است: ماضی نقلی بکارد: مضارع التزامی

۲۵- ب) نخل و عنب و تاکستان: مفعول (ج) چون دارای دو فعل و حرف ربط «که» است (ج) واو عطف

۲۶- یادداشت

۲۷- الف) غ (ب) ص

قلمرو ادبی ۵ نمره

۲۸- ج

۲۹- الف) روا و روا جناس تام چون فقط تفاوت معنایی دارد

۳۰- جمله اول: حسامیزی مصراع دوم: ایهام «مهر» بیت سوم: اضافی بیت چهارم: جانبخشی

۳۱- وفادار و آموزگار

۳۲- ب) چون در این بیت آرایه اغراق یا مبالغه به کار رفته است

۳۳- ادبیات غنایی

۳۴- شعر حفظی

دگرباره ایران پرآوازه شد / از مرز فرخنده مردخیز /

جهان شد از ایشان پر از گفتگوی / ز کس جز خداوندشان بیم نیست /

سوال امتیازی

۳۵- چون آسمان شبیه پرده ی نیلوفری است هم مجاز و هم استعاره است ولی «کمر» در معنای کمر بند فقط مجاز است